

Осмогодишњица освећења Саборног храма у Подгорици: Овај храм је дао нови живот и улио снагу овоме граду

Светом архијерејском литургијом и благосиљањем славског колача Саборни храм Христовог Васкрсења у Подгорици данас, 5. октобра 2021. године, прославио је осам година од када су га освештали седморица првојерараха помјесних православних цркава на челу са господом патријарсима: васељенским Вартоломејем, руским Кирилом и српским Иринејем.

Свету службу Божију са свештенством служили су Његово високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије и Његово преосвештенство Епископ буеносаирески и јужно-централноамерички г. Кирило, уз молитвено учешће вјерног народа.

Сабрању је присуствовао и премијер Црне Горе г. Здравко Кривокапић.

У литургијској проповиједи, након читања Јеванђеља Преосвећени, владика Кирило је говорио о цркви као мјесту сусрета са Богом. Казао да су од Адама

сви старозавјетни патријарси тражили да се сретну са Богом и у том неком сретању на гори са Богом, Мојсију је откривено да је потребно освештати мјесто за сусрет са Богом (то је била старозавјетна скинија – шатор састанка). Касније премудри Соломон је сазидао први храм старозавјетне вјере, која је коријен и Новог завјета, који је у једном изабраном народу требало да послужи да се у њему појави Месија Христос, што је израиљски народ до краја извршио. Међутим, већина од израиљског народа одбацила је тај Нови завјет са Богом и Господ уводи, како је казао владика, принцип релативитета – нема више једног храма и нема више једног изабраног народа него идите и крстите све народе. Тако су сви народи добили право да постану Божији народ и све црквене заједнице да изграде свој храм.

“Од тада па до данашњег дана многи су се натјецали ко ће љепши, ко ће бољи, ко ће украшенији храм, дар, да принесе Богу. Свакако да је овај храм један од кандидата да се назове најљепшим храмом поред многих других прекрасних, дивних грађевина које су изграђене у славу Богу. Та мјеста састанка с Богом, освећена мјеста, као што је и ово освећено мјесто за састанак с Богом, она су видљива пројава присуства Царства небеског на земљи, видљива пројава Цркве”, бесједио је Епископ буеносаирески и јужно-централноамерички, објаснивши да се поред тога гради и мистична Црква, која је и реална, као тијело Господње којој је глава Христос.

Она се гради као здање за будуће Царства небеско, а за то здање Цркве, нагласио је владика, потребан је један услов, а то је вјера:

“То је та наша вјера, то шесто чуло које нам доказује ствари невидљиве, ствари недокучиве, које се не могу рационално описати. О томе нам говори данашње Јеванђеље, о том камену вјере, о том истинском вјероисповиједању које је први исповиједио Свети апостол Петар: Ти си Христос Син Бога живог.”

Објаснио је даље да је апостол Петар исповједио ту вјеру да је Христос Бог по суштини – Син Божији, што није било лако тада јер, како то и говори данашње Јеванђеље, народ је мислио да је Он Јеремија, Исаија, неки од пророка... Илија.

“Није било лако признати, није било лако открити, није било лако исповиједити Бога да се појавио као човјек. У Израиљу није било сумње да је Христос човјек, али цијело вријеме је било сумње да је Он управо Бог, да је Он Син Божији, о томе се читава битка водила са јеврејским старешинама, о томе се водила битка у срцима Његових ученика. Ту се водила битка и у самоме Петру”, казао је владика и подсјетио да се и послѣ тог исповиједања Петар

три пута одрекао Христа и поучио: “У сваком човјеку се бори и Бог и ђаво, и Бог помаже, Црква Божија помаже човјеку да у њему победи тај божански принцип, тај камен вјере, да се и ми уграђујемо као живо камење у здање Цркве, како то Свети Петар говори у својој посланици.”

Даље је објаснио да хришћани не траже царство на земаљи него чекају оно које ће доћи те да Свети апостол Петар у том исповједању добија дар и да дријеши и веже гријехе људи. Тај дар је дат не само Петру него и осталим апостолима, а и њиховим ученицима, све до данашњег дана свим епископима, свештеницима који имају благослов Цркве. Посебно је истакао да је сваки престо канонске Цркве Петров престо.

“Свети Петар је био та стијена вјере, први исповједник Христа, први исповједник Бога у тијелу. У тој вјери да се Бог јавио у тијелу су садржане све друге добродетељи. Ту је и смирење, јер је у томе тајна да ми прихватамо само Бога који се јавио у тијелу зато што је немогуће човјеку да се спаси осим ако Бог не прими сву нашу природу”, рекао је архјереј и објаснио да је Петар видио себе спасеног у Христу.

По његовим ријечима егоизам је највећа препрека нашем духовном развоју и Петар је своје ја замјенио Христом, и то је циљ наше вјере, циљ хришћанскога духовног живота – замијенити своје ја Христом.

“Дођи, усели се у нас и очисти нас од сваке нечистоте – то је смисао и циљ оваквих освештаних мјеста као што је овај храм. Овај храм је посебан по томе што га је градио читав народ, не само из Црне Горе него су у њега, пошто је наш блаженопочивши Митрополит био васељенски човјек, уграђени прилози готово све васељенске Цркве, свог православља, посебно наших људи који живе у земљи и у расејању. И по томе је он посебан, и зато је он овако омиљен у народу, зато га народ посјећује и воли да се моли Богу овдје, и зато је он овако и лијеп. Нека би овај храм до свршетка вијека свједочио вјеру Петрову, вјеру у Бога који је постао човјек васкрслога Христа и нека би ми напајали своје душе духовним енергијама и уграђивали се и сами као живо камење у Цркву небеску”, закључио је Његово преосвештенство Епископ буеносаирески и јужно-централноамерички г. Кирило.

Након што је освештан славски колач сабранима се архипастирским словом обратио Високопреосвећени Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије који је нагласио да је Црква Божија од давнина устројила дивни обичај да се сјећамо дана освећења храма и да благодаримо Богу за све:

“За то што нам је дао силе и снаге да подигнемо овај свети храм, да га украсимо и доведемо до те љепоте да се освешта и да се у њему служе свете службе Божије свакога дана”, бесједио је Митрополит Јоаникије и поручио да је много разлога за благодарност јер за ових осам година видимо које је дејство овога храма и Божије благодати која се излива преко њега: “Увјерени смо да је већ за ових осам година овај свети храм и све што се догађало у њему, све молитве, богослужења, Свете тајне, сваки долазак, свака упаљена свијећа, да је све то доприњело да се овај град препороди. Свакоме је јасно да је овај храм дао нови живот и улио снагу овоме граду. Да је била једна Подгорица докле се није започео овај храм, а нарочито од освећења то је друга нова, обновљена Подгорица јер су овдје стари темељи Златице и Дукље, дубоки темељи хришћанства.”

Нагласио је да је овај храм израстао из нашег дубоког сјећања и памћења, из дубоких коријена наше свете вјере, присјетивши се колико се душа у њему крстило, вјенчало, причестило, исповједило, утјестило...”колико је радости овај свети храм донио свима онима који овдје живе и свима православнима хришћанима који у Бога вјерују и славе име Божије. И зато благодаримо”.

Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије се осврнуо и на тренутну епидемиолошку ситуацију, која је и разлог скромне прославе годишњице освећења, и позвао све на поштовање прописаних епидемиолошких мјера:

“Да не правимо сада превелике скупове јер заиста много народа оболијева, да будемо што одговорнији, да колико је год могуће поштујемо мјере и слушамо препоруке медицине јер, нажалост, многи људи оболијевају, многи умиру. Треба да се молимо Богу кад се овако саберемо да излије своју благодат, милост и мир, и да укријепи свакога од нас, прије свега духовно. Да се духовно оснажимо, да духовно не клонемо, епидемија и болести је увијек било, да то све поднесемо као хришћани, благодарећи Богу на свему и на овим искушењима која нам је послао.”

Подсјетивши да данас прослављамо Светог пророка Јону, владика Јоаникије је казао да је он је слика распетог Христа коме се догодило превелико чудо док је био у утроби кита, које је указало на Христову смрт и на Христово васкрсење:

“Он се помолио у утроби кита, раширио руке своје и духовно видио храм. Диже руке своје у знамењу крста, наравно, диже руке према храму Божјему којему жели да приступи. И кит га је избацио из своје утробе, и он који је био

отишао у таму – доње свјетове – он се вратио на свјетлост дана, вратио се животу као слика Христа, који колико вјекова послје Јоне вршећи дјело нашега спасења је васкрсао из мртвих.”

То Јонино подизање руку у знаку крста ка храму, како је истакао, се односи на сваки храм, а посебно на овај свети Храм Васкрсења Христовога.

“Ово је храм побједе Христове над смрћу и Његове вјечне славе и то се види по свему овоме како овај свети храм изгледа и споља, а посебно изнутра. Како је рекао наш свети Патријарх Павле када је видио градњу овога храма па је то изгледало испочетка мало грубо кад су ови мегалити зидани, али му је наш блаженопочивши Митрополит који је замислио овај храм и који се у њега уградио, објаснио како ће то да изгледа изнутра, а он је рекао понављајући стихове из 45. псалма: Сва је љепота кћери цареве унутра. То се односи и на храм, али то треба да се односи и на сваку хришћанску душу.

И ова љепота унутрашња овога светог храма је пројава вјечне Божије љепоте која сија из лица Христовога и лица Његових Светих. Када служимо Свету службу Божију окружени Светима, ми имамо истински доживљај и осјећај да је небеска и земаљска Црква једно и да смо у заједници Духа Светог заједно са свима Светима. И ово је мјесто свето, овдје се сабира и додирује у једно и небеска и земаљска Црква, којој је глава Христос”, казао је Његово високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије.

Саборни храм Христовог Васкрсења у Подгорици освештали су 7. октобра 2013. године седморица предстојатељи православних цркава на челу са васељенским Патријархом Вартоломејем, московским Патријархом Кирилом и српским Иринејем, у склопу прославе 1000 година Миланског едикта Светог цара Константина о слободи вјере.

“Саборни храм Васкрсења Христовог у Подгорици позив је народу у Црној Гори на узајамно помирење и праштање”, пророчке су ријечи Његовог високопреосвештесства Архиепископа цетињског Митрополита црногорско-приморски господин Амфилохије изговорене те 2013. године уочи освећења подгоричког храма којима свједочима свих ових година.

Саборни храм Васкрсења Христовог у Подгорици градио се пуних 20 година.

Његова градња је, послије дугих усаглашавања и добијања одобрења од надлежних власти, са благословом Високопреосвећеног Митрополита црногорско-приморског г. Амфилохија, почела 1993. године.

Идејно рјешење храма, по благослову Митрополита Амфилохија, урадио је блаженопочивши архитекта др Предраг Ристић.